

Elfelejtve...(?)

Contributed by zsozsi

2004. October 17. Sunday 18:57

Last Updated 2007. September 08. Saturday 20:48

There are no translations availableAz alábbi cikkben ÁíísszefoglalÁíí kapunk a magyar hajÁíísrÁíí.

"A nemzetudatot rombolÁíí elmÁíílt 55 esztendÁíí agymosÁíísa kÁíívetkezÁííben tÁííbbek kÁíízÁíítt a magyar hadtÁíírtÁíínelem fÁíínyes lapjai is egyre halvÁíínyulnak, a rÁíígi dicsÁíí'sÁííg nem csak kÁíísik, de vÁíígleg el is tÁíínedezik a mestersÁíígesen kÁííji homÁíílyban.

Mindezek alapjÁííin hogyan lehetne elvÁíírni a jÁíílvÁíí' nemzedÁííkÁíí'tÁíí'l, hogy bÁíírmit is tudjon a magyar hadtÁíírtÁíínelem egy "elveszett" mostoha gyermekÁíí'rÁíí'l, a haditengerÁííszetrÁíí'l Áíí's a folyami flottillÁíí'rÁíí'? Mit sem tudnak LissÁíí'rÁíí, OtrantÁíí'rÁíí, bolsevizmus rÁííme ellen elsÁíí'nek fegyvert fogÁíí monitorok harcairÁíí. Legfeljebb a "lovass tengerÁíísz" gÁíínyosan belÁíínk sulykolt kÁíípe vetÁíí'dik fel, vagy sokan azzal intÁíízik el az OsztrÁííj-Magyar HaditengerÁííszet tÁíírtÁíínetÁíí't, hogy az osztrÁíí belÁíígy."

FÁííldi PÁíí: Az OsztrÁííj-Magyar HaditengerÁííszet tÁíírtÁíínete ElÁíí'hang 9. o. Anno KiadÁíí Áíív nÁíílkÁíí

Ma egyre tÁííbb munka jelenik meg ebben a tÁíírgyban. KitÁíí'nÁíí' kÁíínyv CsonkarÁíí'ti KÁííroly-BenczÁíí'r LÁííszlÁíí: HaditengerÁííszek Áíí's folyamÁíí'rÁíík a DunÁíín c. mÁííve.

Mindenk Áíí's mindenkinek, Áíí-gy a hajÁííknak is megvan a maguk sorsa. A kÁíínyv alapjÁííin megprÁííbÁííltam ÁíísszeÁíí-rni a DunÁíín szolgÁíílatot teljesÁíí-tÁíí' hadihajÁííknak sorsÁíí't a kezdetektÁíí'l a nÁííha dicstelen vÁíígig. Ahol nem talÁííltam adatot, a mai informÁííciÁíí's robbanÁíí's eszkÁíí'zÁíí'hez nyÁííltam, kerestem a neten. A kibÁíí'vÁíí-tett tÁííblÁíí'zatos az ÁíírdeklÁíí'dÁíí'k figyelmÁííbe ajÁíínlom, megszÁíí-vielve FÁííldi PÁíí sorait.

A csÁííszÁííri kirÁíílyi HadÁíígyminisztÁíírium TengerÁííszeti SzekciÁíí'ja felismerte, hogy a Duna vÁíídelmÁíí're hadihajÁííkn Áííp. szÁíí'ksÁíí'ges, mivel tisztÁííban volt a Duna hadÁííszati Áíí's kereskedelmi forgalmat hordozÁíí' jelentÁíí'sÁíí'gÁíí'vel. Megrendelte a hajÁíí't, melyet a Pest-Fiumei HajÁíígyÁíí'r elkÁíí'szÁíí-tett. A cs.kir. haditengerÁííszettÁíí'l elkÁíí'lÁíí'nÁíí-tettÁíí'k az un. Budapesti KÁíí'lÁíí'nÁíí-tmÁíí'nyt, melynek a Duna vÁíídelme volt. Ekkor 1871-et Áíí-rtunk. 1889.10.17-tÁíí'l a csÁííszÁíí'rtÁíí' ÁíírkezÁíí' LegfelsÁíí' KÁíí'zirat elrendelte, hogy ettÁíí'l fogva csÁííszÁííri Áíí'S kirÁíílyi hadÁíígyminisztÁííriumrÁíí' kell emlÁíí-tÁíí'st tenni. Ezzel a kÁíí't or mellÁíírendeltsÁíí'gÁíí't hangsÁíí'lyortÁíí'k ki. A Dunaflozilla tÁíírtÁíínete 1871-tÁíí'l, a FolyamÁíí'rsÁíí'g tÁíírtÁíínete 1921.03.01-tÁíí'l datÁíí'lÁíí'dik. A tÁííblÁíí'zatban a kÁíí't szervezetben Áíí'szott hajÁííkn sorsÁíí't prÁííbÁííltam Áíí'sszeszedni az Áííltalam nagyon megszeretett CsonkarÁíí'ti KÁííroly-BenczÁíí'r LÁííszlÁíí: HaditengerÁííszek Áíí's folyamÁíí'rÁíík a DunÁíín cÁíí-mÁíí kÁíínyv alapjÁííin a monitorok Áíí's ÁíírnaszÁíí'dok)

HajÁíí' neve

Gyártás

Vásárlás, átvétel, szolgáltatba helyezés dátuma

Története 1918-ig

Története 1920-ig

Története 1945-ig

Története a II. vh. után

MAROS monitor

Első Magyar Pest-Fiumei Hajgyár Bp.

1871.04.20

1915.10.08. selyes találat, felújítás

Részvesz a monitorlázadásban, 1920 kőzetben kiszolgáltatják az Európai Dunabizottságnak, mint újregés elhasznált monitor.

1921.01.28. Bácsbe, majd Korneuburgba szállítás, ahol leszerelik.

1945-ben Németországba szállítás, 1947-ben egy német cég veszi meg. 1959-ben az irebachi Wurmhoz kerül, HOHENLÖWEN kirándulás hajás a Dunán Passau felé.

LEITHA monitor

Első Magyar Pest-Fiumei Hajgyár Bp.

1871.05.17.

1919.04. neve LAJTA.

Részvesz a monitorlázadásban, 1920 kőzetben kiszolgáltatják az Európai Dunabizottságnak, mint újregés elhasznált monitor.

1921.01.28. Bácsbe, majd Korneuburgba szállítás, ahol leszerelik. Magyar. visszajuttatja alakítását. Nevét József LAJOS-ra változtatják. Delmár Walter cég tulajdona.

A Delmár Walter céget államosítják, Folyamszabályozás és Kavicskotrás Vállalat néven. Ős neve FK 201. Utoljára Pilismaróti Államvédelemben dolgozott, mint kavicskotrás. A Lajta Alapítvány megvásárolta, a felújítást lebontották, majd az Árpádi Államvédelemben újra felújították.

SZAMOS monitor

Hartmann és Schoenichen Hajgyár Bp.

1892.08.25.

Á

1919.11.14. A románok Budapest kiállításra társaság elviszik. 1920 kőzetben kiszolgáltatják az Európai Dunabizottságnak, mint újregés elhasznált monitor.

1921.01.28. Bácsbe, majd Korneuburgba szállítás, ahol leszerelik. Magyar. visszajuttatja alakítását. Nevét TIVADAR-ra változtatják. Delmár Walter cég tulajdona.

A Delmár Walter céget államosítják, Folyamszabályozás és Kavicskotrás Vállalat néven. Ős neve FK 202.

KÁ-RÁ-S monitor

Hartmann Ás Schoenichen Hajásgyár Bp.

1893

1918.12.13-án Áitadva a szűvetséges parancsnokságnak.

1920-tól a Szerb-Horvát Szlovén Királyságban (SHS) MORAVA néven hajászott.

1941.04.12-én elsüllyed, ismét ¼zembehelyezik a Horvát Tengerészeti BOSNA néven. 1944-ben ismét elsüllyed

Á

I. torpedónaszád

Thornycroft Ás Tsa. Chriswick, Anglia

1875

1893-ban az Adriárról vasúton Budapestre szállták. 1907-be kiszuperálták, eladták bp-i Szohner Király cégnek.

Á

Á

Á

"a" Árnaszád (Árjárati naszád)

Schichau gyár, Elbing, Németo.

1894

1912-ben tőrlik a hajás kataszterbél.

Á

Á

Á

TEMES monitor

Danubius-Schoenichen-Hartmann Egyesült Hajás- Ás Gápgyár

1904.11.10.

1914.10.22-én aknára fut, elsüllyed. 1916.06.27-én kiemelik, 1917.06.20-án szolgálatba helyezik. 1918.12.13-án Áitadva a szűvetséges parancsnokságnak.

1919-ben az SHS-ben DRINA néven hajászott. 1920.04.15-én Románia kapja meg, ARDEAL néven regisztrálták.

1937-38-ban felújították, Áitfegyverzik. 1944-ben valahogy a Szovjetunióba került, Áitnevezik AZOV-ra (esetleg JAZOV?) vagy BERDJANSK?

1950-ben visszakért Romániába, mint a BASARABIA (INN).

BODROG monitor

Danubius-Schoenichen-Hartmann Egyesült Hajás- Ás Gápgyár

1904.11.10.

1918.10.31-én magyar felsőgaterületen zÁitonyra fut, a románok mégis elfoglalták.

1920.04.15-én az SHS kapja meg, SAVA néven hajászik.

1941-ben Belgrádról elsüllyed, ismét ¼zembehelyezik a Horvát Tengerészeti SAVA néven. 1944.09.08-án elsüllyed.

1959-ben ¼zembe helyezik, 1962-ben tőríték a hajás regisztratiónak.

"b" Árnaszád

Danubius-Schoenichen-Hartmann Egyesült Hajás- Ás Gápgyár

1906.05.19.

1915.08.23-án leszerelik, tőrlik a hajás regisztratiónak.

Á

Á

Á

"e" Árnaszád

Yarrow cég, Anglia

1908

1911.05-ben slyos sorralás Ári, 1913-ban tőrlik a hajás regisztratiónak.

Á

Á

Á

"f" Árnaszád

Yarrov cég, Anglia

1908

1916 kőzetpén a STÁ-R nevet kapja. 1917.04.13-án vasúton az Adriára, Triesztbe szállt-tűz. Előtte Turnu-Severinben építésként, PM-1 néven az Árbáflotta tagja. További sorsa ismeretlen.

Á

Á

Á

"c" Árnaszád

Általános Osztrák Hajásépítési Társaság, Lustenau, Ausztria

1909.06.

1915.05.15-én Belgrádon selyes találatot kapott, elsüllyedt. 1915.06.15-én törlik a regiszterből.

Á

Á

Á

"d" Árnaszád

Általános Osztrák Hajásépítési Társaság, Lustenau, Ausztria

1909.06.

1914.09.09-én Pancsován találatot kapott, Ánsüllyesztés.

Á

Á

Á

"g" Árnaszád

Danubius Hajás- Ás Gőggyár Rt. Budapest

1909.12.

1914.09.09-én Pancsován találatot kapott, Ánsüllyesztés. 1915.06.15-én törlik a regiszterből.

Á

Á

Á

"h" Árnaszád

Danubius Hajás- Ás Gőggyár Rt. Budapest

1909.12.

1916 kőzetpén a LACHS nevet kapja. 1917.04.13-án vasúton az Adriára, Triesztbe szállt-tűz. Előtte Turnu-Severinben építésként, PM-2 néven az Árbáflotta tagja. További sorsa ismeretlen.

Á

Á

Á

ENNS monitor

Stabilimento Tecnico Triestino Linzi gyára

1914.10.17.

1915.10.08-án selyes találatot kapott, 11.06-ra kijavított. 1918.12.13-án átadta a szövetes parancsnokágnak. 1919.03.22-től új neve DRAVA. 1920-ban az SHS kapja meg, DRAVA néven hajászik tovább.

1941.04.12-én egy német JU-82 zuhanásbombázás elsüllyeszti. 1943-ban a magyar kir. Honvéd folyamerő kiemelik, Ášjpestre szállt-tűz. Építésként. A hajászetet 1945-ben szétbontották.

Á

INN monitor

Ganz Ás Társaság Danubius Gőggyár Rt. Bp.

1915.04.11.

1917.09.22-én aknára fut, elsüllyedt. 1917.11.22-én kiemelik, Építésként.

1919.04-től új neve ÁšVID%K, 1919.07.13-tól MARX. 1919.11.14-én a visszavonulást romlaniok elviszik. 1920-ban a romlaniok kapják meg, BASARABIA névet hajászik.

1942-43: Galatiban felújították, új fegyverzetet kapott. 1944. szeptember 5-én megvette a Szovjetunió. Átnevezték ISMAIL-ra. (vagy KERCS)

1951: visszakerült Romániához, az M-405-re változtatták a nevet. 1960-ban szétbontották.

"i" Árnaszád

Dunagőzhajászi Társaság Bp.

1915.07.07

1916.03.01-től új neve FOGAS.

Részvesz a monitorizálásban, 1920-ban Ausztria kapja meg.

1927.10.06-án Magyarorszáig visszavásrolja Auszriától. 1930 kőrállal új neve GÖDÖLLŐ. Pénzért gyi nehézségekkel a társaságtól se vontatottan halad. 1944.09.20-án repülőbomba a selyén telibe találja.

Á

"k" Árnaszád

Dunagőzhajászi Társaság Bp.

1915.08.26.

1916.03.01-től új neve CSUKA. 1918.12.13-án átadva a szűrvetséges parancsnokságnak.

1920-ban Magyarorszáig visszakapja.

A CSUKA új néven, mint SIÁFOK 1927-ben állt szolgálatba. 1929-ben elcsereült az osztrákokkal a BARSCH-ra. Ausztriában elszűrt szímot kapott (Pboot I), majd 1929.11.25-én tartott ünnepélyes keresztelésén a BIRAGO nevet kapta. 1934-ben civil szolgálatba áll. 1937.03.27-én ismét felfegyverzik. 1937.10.07-10 kőrállal itogatót tesz Budapesten a hűboros megemlékezésén. 1938.03.23-án a németek lefoglalják. A német megszállás utján lebontás-tól, 1939.10.07-én keztek meg szétcsédelését Linzben.

Á

SAVA monitor

Stabilimento Tecnico Triestino Linzi gyára

1915.09.15.

1918.12.13-án átadva a szűrvetséges parancsnokságnak.

1919.03-tól az SHS-ben SOCA néven hajászott. 1920-ban Románia kapja meg, BUCOVINA néven regisztrálják.

1942-43-ban Galatiban felújították, új fegyverzetet kap. 1944-től a Szovjetunióban van, IZMAIL (vagy KERCS?) néven.

1950-ben visszakerült Romániához.

TEMES II. monitor

Stabilimento Tecnico Triestino Linzi gyára

1915.07.09.

1917.05.09-től új neve BOSNA, mivel a régi TEMES-t újították. 1918.12.13-án átadva a szűrvetséges parancsnokságnak.

1919.03-tól az SHS-ben VARDAR néven hajászott. 1920-ban az SHS Királyság kapja meg, VARDAR néven regisztrálják.

1941.04.12-én Belgrádnál elsüllyed.

Á

WELS ("l") Árnaszád

Ganz és Társaság Danubius Gőp- Waggon- és Hajásgyár Rt. Bp.

1916.03.14.

1918.12.20-án átadva a szűrvetséges parancsnokságnak.

1919.03-tól az SHS-ben BREGALNICA néven hajászott. 1920.11.23-án Magyarorszáig kapja meg.

1922-ben új neve SZEGED lett.

A No-ba vitt szésegységeket 1945.05.08-án az USA hadiszákmányköt lefoglalta. 1947-ben felújították Mo-nak megvételre. Mo. nem tartott rajigányt. Vevőre sem találtak, 1949 utján szétbontották.

BARSCH ("m") Árnaszád

Ganz és Társaság Danubius Gőp- Waggon- és Hajásgyár Rt. Bp.

1916.03.14.

1918.12.20-án átadva a szűrvetséges parancsnokságnak.

1919.03-tól az SHS-ben NERETVA néven hajászott. 1920-ban Ausztria kapja meg.

1929.07.30-án pénzért az és a SIÁFOK (ex CSUKA) Árnaszádort Mo. megveszi Auszriától. 1929-ben a BAJA nevet 1934-ben a Ganz hajásgyárba áttársétre viszik, leszerelik, csak a hűtest marad. Nem tudják befejezni, nincs raj pénz

1945-ben Németo-ba szállt-tjék, 1949-ben szétbontották.

COMPÁ ("n") Árnaszád

Ganz Ács Társa Danubius Gép- Waggon- Ács Hajágyár Rt. Bp.

1916.03.18.

Á

1919.11.14. A románok Budapest kiállítás-táskor elviszik. 1920-ban Ausztria kapja meg.

1927.10.06-án Magyarorszáig visszavásárolja Ausztriától. 1930.05.20-án Áj neve SOPRON. Végigharcolta a háborút.

A No-ba vitt szállításokat az USA hadiszákmányát lefoglalta. 1947-ben F. Wilk német cég megveszi, átalakított, HERTHA néven hajázik. 1962-ben Áj tulajdonos, IRENE néven hajázik. 1966.01.23-án Duisburg kikötésében csatornájában elsüllyedt. Kiemelés után szétbontották.

VIZA ("o") Árnaszád

Ganz Ács Társa Danubius Gép- Waggon- Ács Hajágyár Rt. Bp.

1916.03.25.

Á

1919.11.14. A románok Budapest kiállítás-táskor elviszik. 1920-ban Magyarorszáig kapja meg.

1923-ban KECSKEMÉNT nevet kapja. Végigharcolta a háborút.

A No-ba vitt szállításokat az USA hadiszákmányát lefoglalta. Nem talált vevőre, 1949 után szétcsedték.

STÁR II. ("p") Árnaszád

Ganz Ács Társa Danubius Gép- Waggon- Ács Hajágyár Rt. Bp.

1918.11. hármas eleje.

Á

A Tanácsköztársaság ideje alatt 1919.04. hármas kiállítás a KOMÁROM nevet kapja. Résztesz a monitorláadásban, 1920-ban Ausztria kapja meg.

1927.10.06-án Magyarorszáig visszavásárolja Ausztriától. 1929.05.25-én Áj neve GYÁR. Végigharcolta a háborút.

A No-ba vitt szállításokat az USA hadiszákmányát lefoglalta. 1947-ben felajánlották Mo-nak megvételre. Mo. nem tartott rá igényt. Vevőre sem találtak, 1949 után szétbontották.

LACHS II. ("q") Árnaszád

Ganz Ács Társa Danubius Gép- Waggon- Ács Hajágyár Rt. Bp.

1918.11. hármas eleje.

Á

A Tanácsköztársaság ideje alatt 1919.04. hármas kiállítás a POZSONY nevet kapja. Résztesz a monitorláadásban, 1920-ban Magyarorszáig kapja meg.

1928-ban a DEBRECEN nevet kapja. 1944.11.25-én sályos találatokat kapott, a Kács-szigeten, Százhalombatta mellett megfeneklett.

1946-ban kiemelték, 1949-ben feldarabolták.

A Németországba került haját (akár szva, akár vontatva került oda) az USA hadiszákmányát lefoglalta. 1947-ben ezeket a haját felajánlották megvételre. Az akkori kormány nem tartott igényt a hajákra. Ezek után a haják ártalmasaként a Staatliche Erfassungsstelle (STEG) nevű céget. A táblázatban szereplő haják csak a SOPRON talált vevőre, a táblázatban szereplő haják csak a SOPRON talált vevőre, a táblázatban szereplő haják csak a SOPRON talált vevőre, a táblázatban szereplő haják csak a SOPRON talált vevőre.

Linkek:

-

<http://www.oz.net/~markhow/pre-dred/leitha.htm> - Lajta (Leitha) monitor ma angol nyelvű

-

<http://www.steelnavy.com/NaviEMarinaiWW1.htm> - olasz kőnyv ww1 hajó, a Szent István is

-

http://german-navy.tripod.com/sms_model-photos_bb.htm - szék modellek vir unit

-

<http://www.steelnavy.com/Kaiser.htm> - sms kaiser karl modellje

-

<http://www.modelwarships.com/gallery/bb/sms/szent-istvan-700-jb/sinking-index.html> - Szent István modell ahogy süllyed

-

<http://www.modelwarships.com/gallery/users/jim-baumann/jb-index.html> - sms radetzky modell

-

<http://www.cronab.demon.co.uk/ah3.htm> - kuk hajó sorsa ww1 után

-

<http://www.skpu.hr/podaci/izlozbe/12.html> - 1800-as hajó

-

<http://www.buchhandlung-stoehr.at/> - osztrák lap képekkel

-

<http://www.geocities.com/Pentagon/Bunker/5294/vis.html> - Lissai csata weblapja

-

http://www.battleships.spb.ru/0391/avstr_bron.html - orosz honlap au-hung hajó ww1 előtt

-

<http://www.bobhenneman.info/under%20construction%20home.htm> - hajóépítés egyes feladatai

Â